

Nr 153.

Av herr **Gabrielsson m. fl.**, *i anledning av Kungl. Maj:ts framställning om anslag till undersöknings- och förberedande gruvarbeten inom Västerbottens län.*

I Kungl. Maj:ts till riksdagen avgivna statsverksproposition föreslås om anvisande av reservationsanslag till undersöknings- och förberedande gruvarbeten inom Västerbottens län, att riksdagen måtte bevilja ett reservationsanslag för angivet ändamål av 360,000 kronor, att redovisas såsom utgift för kapitalökning. I detta belopp ingår icke det av kungl. kommerskollegium och Sveriges geologiska undersökning i skrivelse av den 17 oktober 1934 begärda anslaget av 160,000 kronor för djupundersökningar vid Rackejaure malmfält.

Genom Kungl. Maj:ts beslut den 7 november 1930 bemyndigades kungl. kommerskollegium att för vissa undersökningar av Rackejaurfyndigheten använda intill 15,000 kronor av det för budgetåret 1928/1929 anvisade reservationsanslaget under rubriken »Fonden för förlag till statsverket».

De avsedda undersökningarna utgjordes av diamantborrningar, som drogo en total kostnad av 30,000 kronor och betalades med hälften av vardera delägaren, staten och Bolidens gruvaktiebolag. Inalles borrades 4 hål med en sammanlagd längd av 626,11 meter. I skrivelse till kungl. kommerskollegium har Bolidens gruvaktiebolag anfört:

Genom sammanställning av äldre och nyare undersökningsresultat har bolaget kommit till den uppfattningen att en tydlig ökning mot djupet av kopparhalten i kopparanrikningsmalmen och av zinkhalten i zinkanrikningsmalmen kan påvisas samt att en ökning jämväl av guldhalt kan spåras, ehuru icke överallt fullt tydligt framträdande.

Undersökningsprogrammet kan uppdelas i tvenne delar, av vilka den första omfattar undersökning av den i fältets norra del befintliga kopparmalmen genom schaktsänkning och ortdrivning på 40, 80, 120 och 160 meters nivåer. Tiden för dessa arbetens utförande uppskattades till ungefär ett år, och kostnaderna hava beräknats till 320,000 kronor. Denna del av undersökningarna skulle giva ett definitivt svar på frågan om metallhalten är så mycket högre på detta djup än nära dagytan, att någon mera avsevärd del av malmen vore brytvärd.

Skulle resultatet av denna första del av undersökningsprogrammet bli gott, beräknas den andra delen, eller fortsatt avsänkning av schaktet till

240 meters djup och omfattande ortdrivning på denna nivå, komma till utförande. Kostnaden för denna del av undersökningen, som skulle kunna utföras på cirka 2 år, har beräknats till 1,430,000 kronor, varav cirka 1,100,000 kronor för anläggningar inberäknat bostäder.

I händelse av ett ogynnsamt resultat av den första avdelningen av undersökningen skulle däremot icke något vidare arbete å fyndigheten komma till utförande, åtminstone icke i detta sammanhang.

Vid behandling av frågan inom kungl. kommerskollegium framfördes den meningen, att ytterligare undersökning mot djupet av Rackejaurfyndigheten vore önskvärd och att det av Bolidens gruvaktiebolag framlagda programmet för en sådan vore lämpligt, men att utsikterna till ett gynnsamt resultat av undersökningarna måste betecknas som mycket ovissa, beroende på följande omständigheter:

Den ökning av metallhalterna mot djupet, som man trott sig kunna konstatera, är icke större än att den kan vara beroende på en tillfällighet vid de djupare borrhålens placering. Noteringarna på såväl koppar som zink äro för närvarande så låga, att en mycket betydande stegring av de observerade metallhalterna erfordras för att brytningen skall kunna beräknas komma att lämna något överskott. Guldet är den beståndsdel, som tilldrager sig det största intresset på grund av det för närvarande rådande höga guldpriset, vilket medgiver ett lönande tillgodogörande av guldmalmer med betydligt lägre halt än vad vid normalt guldpris är fallet. En mycket viktig fråga vid den planerade undersökningen är således, huruvida de hittills mera sporadiskt uppträdande ansamlingarna av guld mot djupet bliva talrikare och mera sammanhängande. Om utsikterna härför torde icke något uttalande kunna göras för närvarande.

Gentemot det ovissa resultatet måste dock ställas fyndighetens betydande storlek, medförande att den, i händelse att ett gynnsamt resultat av undersökningen skulle kunna uppnås, skulle bilda grunden för en långvarig gruvbrytning och föranleda bebyggelse av en för närvarande glest befolkad trakt.

På grund härav hemställde kungl. kommerskollegium och Sveriges geologiska undersökning om ett reservationsanslag av 160,000 kronor.

Vi anse, att det av ämbetsverken begärda anslaget för bearbetningen av Rackejaurfyndigheten bör utgå. Denna fyndighet är Västerbottens största kända malmanledning med en areal i dagen av 20,000 kvadratmeter. De förberedande diamantborrningarna hava visat, att malmen förutom koppar och zink innehåller guld, varför förhoppning finnes om att ekonomiskt lönande drift skall kunna genomföras. Visserligen är resultatet av undersökningarna ovisst, men den omständigheten, att Bolidens gruvaktiebolag med dess erfarna tekniska personal för sin hälft i gruvan önskar göra dessa undersökningar, är en garanti för att det är tekniskt och ekonomiskt motiverat att låta utföra desamma. Därtill kommer, att redan de förberedande undersökningarna skulle medföra arbete för ett icke ringa antal arbetare.

Därest resultatet av dessa undersökningar bleve tillfredsställande, så att reguljär gruvdrift kunde upptagas, så kommer denna på grund av fyndighetens storlek både att bliva omfattande och fortvarig och vara av den största betydelse för provinsen och dess näringsliv.

På grund av vad vi ovan anfört få vi hemställa,

att för bestridande av statens andel i kostnaden för djupundersökningar vid Rackejaurmalmfältet anvisa på 1935/1936 års riksstat under utgifter för kapitalökning ett reservationsanslag av 160,000 kronor, att utgå under förutsättning att Bolidens gruvaktiebolag bidrager till sin del i kostnaden med enahanda belopp.

Stockholm den 21 januari 1935.

Nils Gabrielsson.

Carl Lindmark.

Evert Jonsson.

J. M. Bäckström.

Karl August Johanson.
